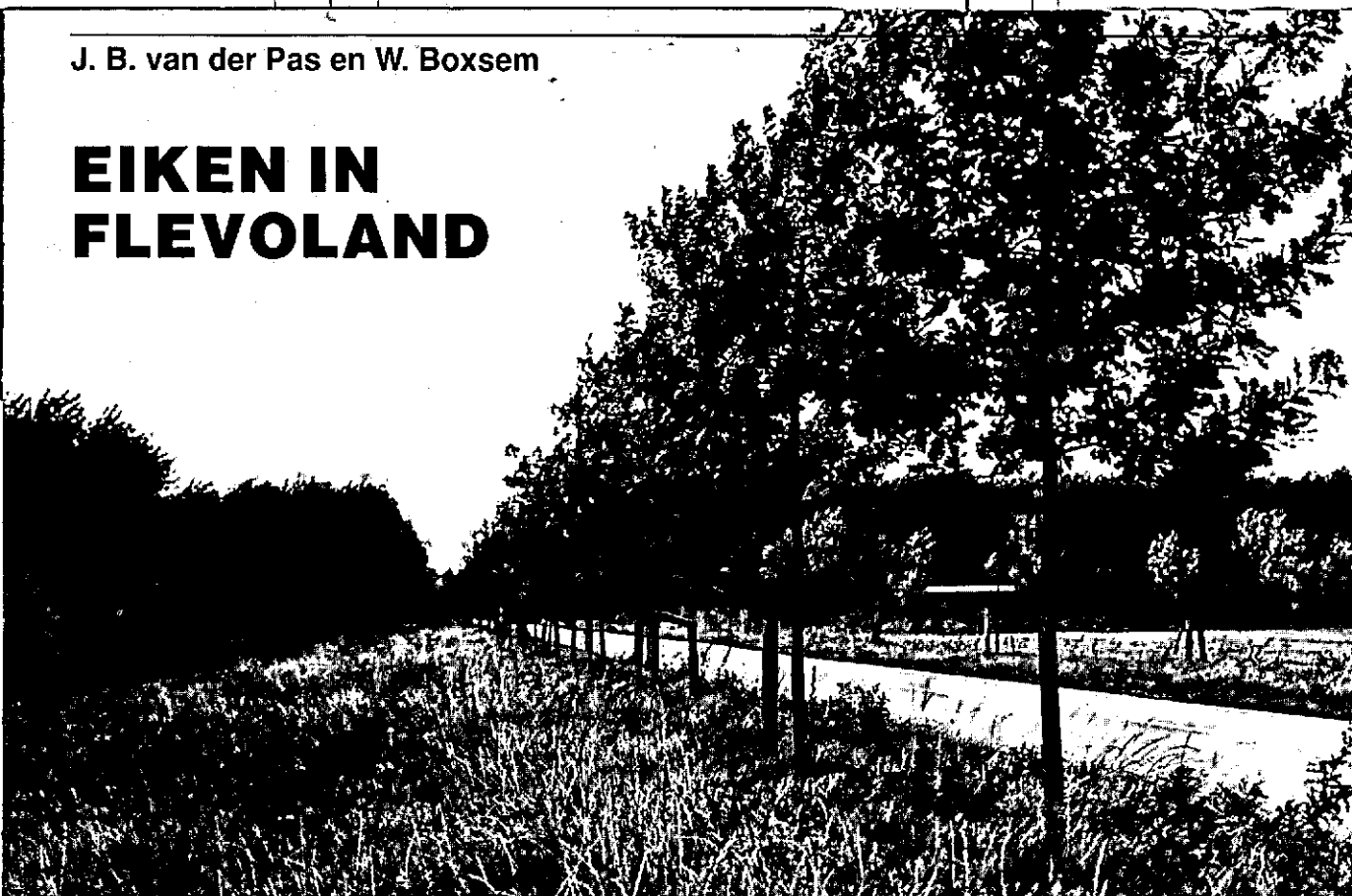

EIKEN IN FLEVOLAND

Binnen de grenzen van Flevoland ligt momenteel ca. 14.000 ha bos waarvan meer dan 1000 ha grotendeels ongemengde eikenopstanden. De eerste bossen werden in de begin jaren zestig in Oostelijk Flevoland tegen de randmeren op zandgrond aangelegd. Later zijn boscomplexen aangelegd op vruchtbare, ook voor de landbouw rendabele kleigronden. Hierbij is de populier veel gebruikt als pionierhoutsoort. Het aandeel van de populier zal op de langere termijn verlaagd worden ten gunste van duurzame loofhoutsoorten. In

Beheer

De eikenopstanden in Flevoland worden met een 3-rijige plantmachine aangelegd in een plantverband van 1,50×1,25 m (6500 stuks/ha). Bij de inplant wordt 2 tot 3 jaar oud plantmateriaal gebruikt met als vulhout es, esdoorn en els. Gedurende het tweede

de eindsituatie zal conform de aard van de groeiplaats een hoogwaardig loofhoutbos gevormd zijn waarvan ca. 30% eik met een omlooptijd van 120-200 jaar. Dit percentage is gebaseerd op de veronderstelling dat de eik een soort is die van nature in de polder thuis hoort. Aanwijzingen daarvoor zijn de recentelijk opgegraven dikke prehistorische eikenstammen in de Noordoostpolder. Deze zijn overgebleven uit de ruim 8000 jaar geleden groeiende eikenbossen gelegen tussen Urk en Schokland.

jaar worden de niet aangeslagen eiken ingeboet. Onkruidbestrijding vindt niet plaats. Na tien jaar wordt gezuiverd waarbij ook het vulhout wordt teruggeslagen. Vervolgens worden tot een leeftijd van veertig jaar de slecht gevormde exemplaren weggenomen waarbij de sluiting gehandhaafd blijft.

■ Fig. 1. Vijftien jaar oude eiken langs bosweg nabij de Almeerderhout in Zuidelijk Flevoland (foto: D. J. Huizinga)

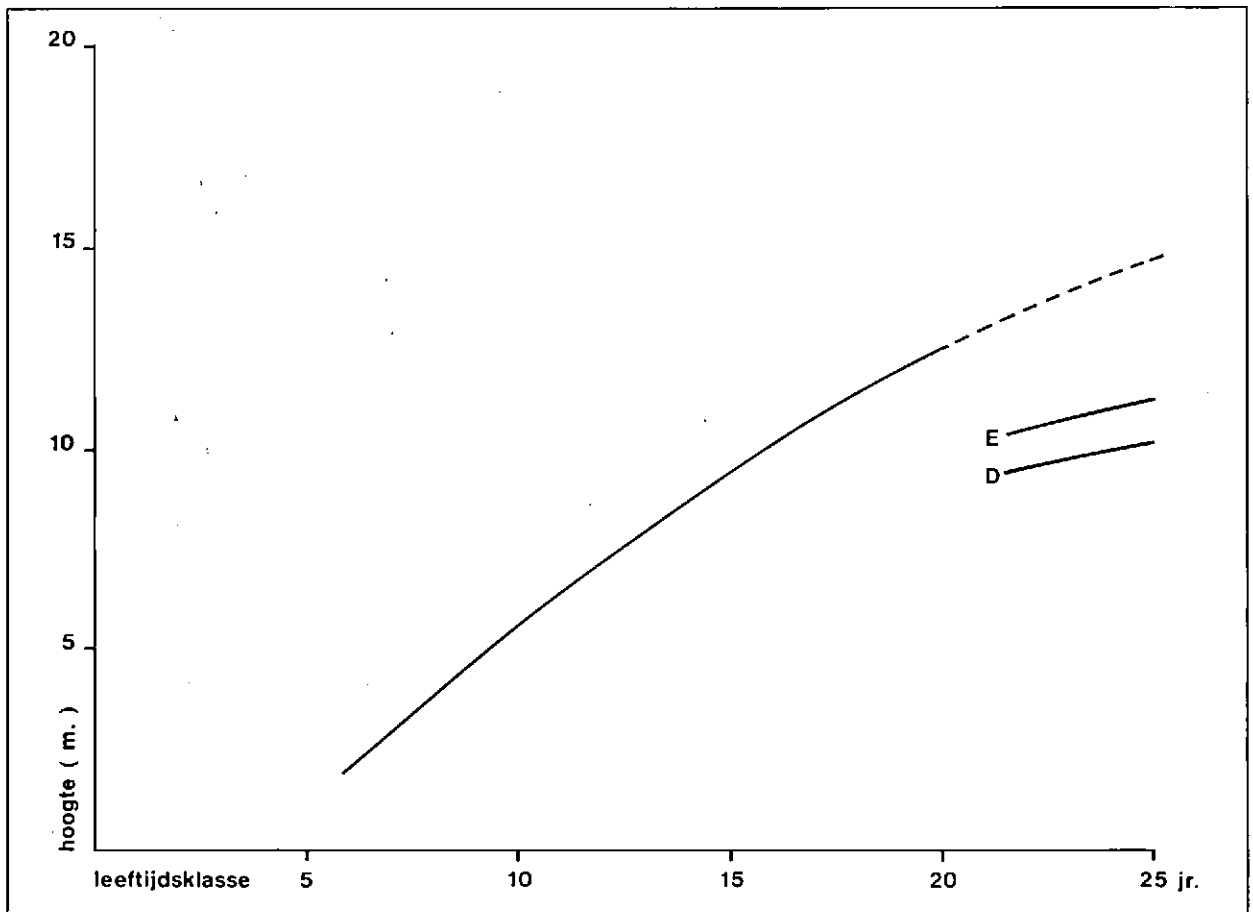
Vanaf die leeftijd zullen dunningen plaatsvinden waarbij geselecteerd wordt naar 100 tot 150 toekomstbomen. Door geleidelijk te dunnen en de opstand in sluiting te houden zal snoei niet nodig zijn. Wel moet hierbij worden gestreefd naar een takvrije stam van 8 tot 10 m.

Vitaliteit

Tot nu toe hebben zich weinig ernstige problemen voorgedaan ten aanzien van de vitaliteit en de gezondheid van de eik in de polders. Periodiek en plaatselijk zijn wel aantastingen voorgekomen van bladroller (*Tortrix viridana*), spinner (*Melacosoma neustria*) en kleine wintervlinder (*Operophtera brumata*). Ook zijn lichte aantastingen van meeldauw (*Microsphaera alphitoides*) geconstateerd. De invloed van deze aantastingen op de groei blijkt tot dusver onbetekend.

Functies

Voor de polderbossen is behalve pro-

■ Fig. 2. De opperhoogte van eik op zware kleigrond in Zuidelijk Flevoland E = hoogste Engelse boniteit D = hoogste Duitse boniteit

duktie en recreatie ook de landschapelijke waarde van groot belang. Het landschapsbeeld van Flevoland is immers gekenmerkt door de in groen gelegen, afzonderlijke woonelementen waarvan het isolement veelal benadrukt wordt door de onbeplante verbindingswegen. Alleen tussen de dorpen worden de wegen vaak van een beplanting voorzien.

De recreatieve betekenis van het bos komt vooral tot uiting nabij de geheel door bos omgeven stad Almere. De eik levert bij de beplantingen een belangrijk aandeel. Zo geeft b.v. de eikenbeplanting van een bosweg een fraai beeld van deze functie (fig. 1). De grasstrook tussen het bos en de weg vormt een buffer die door recreanten

benut kan worden. Deze structuur zal bij het hoger worden van de bomen het ruimtelijk effect verhogen.

Groei

De groei van de eik wordt voornamelijk bepaald door de bodemvruchtbaarheid die op zavel- en kleigronden bijzonder hoog is. Deze goed gedraieerde gronden bieden dan ook na rijping en ontwikkeling van de bosbodem een uitstekend groeimilieu. De zware kleigronden hebben een lutumgehalte van 25-40% tot een diepte van minimaal 75 cm en hebben een hoge pH waarde. In principe zijn daarom voor de eik goede opbrengsten te verwachten. Onlangs zijn de eerste groeigegevens tot de leeftijd van 20 jaar van de eik op zware klei ter beschikking gekomen. De hooglegroei verloopt regelmatig en bedraagt gemiddeld 53 cm per jaar. De opperhoogte op 20-jarige leeftijd is 12,2 meter (fig. 2). De gemiddelde aanwas van de diameter

op borsthoogte is over dezelfde periode 0,6 cm per jaar met op de leeftijd van 20 jaar een gemiddelde dbh van 10,0 cm. Voor de bonitering zijn op deze jonge leeftijd geen geschikte opbrengst-tabellen beschikbaar. Om echter een indruk te geven zijn de hoogste boniteitsklassen van Engelse (E) en Duitse (D) tabellen van figuur aangegeven. De groeicurve verloopt steil en indien de aangegeven trend zich een aantal jaren voortzet, kunnen volumetrisch hoge opbrengsten verwacht worden. Vragen over de stamvorm en houtkwaliteit die beide medebepalend zijn voor de uiteindelijke houtproductie kunnen nog niet beantwoord worden. Uit voorlopig onderzoek naar de houtkwaliteit blijkt dat een aantal eigenschappen zoals verkerning, excentriciteit, ringporigheid en volumedichtheid geen afwijkingen vertonen. Verwacht wordt dat productie van fineerhout en kwalitatief goed zaaghout mogelijk zal zijn.